

[13] s. 156

Ulla Alberts och
Hans Murman

Stuga mitt i skidbacken

Härjedalen

OVAN Storstugans soffa har Hans Murman och Ulla Alberts ritat själva. Väggen, med motiv från intilliggande Skarsfjället, har samma skapare.

OVAN Solen tittar fram över Ramundbergets genomfartsväg. Föregående natts storm har fört med sig ofantliga mängder ren vit snö vars kristaller fortsätter att bryta ljuset i vårvinterluften.

HÖGER Dörröppning, med skjutdörr, rätt fram in till "sovrumskuben" i husets mitt.

NEDAN "Sovrumskuben" här till vänster. Övanför finns sovloft med möjlighet att härbärgera många gäster på madrasser.

NÅGOT TIO TÅL METER från köket och storstugan är det full fart i barnbacken. Knappliften med sina små passagerare ger liv åt utblicken genom det högsjala fönstret på gaveln av huset.

Solens diffuserade strålar via den, efter nattens snöstorm, iskristallmättade luften återkastas av det en och en halv meter tjocka täcket av bländvit snö. Ljuset är tillbaka med besked nu i början av mars.

Mitt i backen ligger Hans Murmans och Ulla Alberts fjällhus. Onekligen ett centralt läge i skidparadiset Ramundberget i Härjedalen.

Paret erbjöds vid millennieskiftet fjällstugetomten av markägaren – som samtidigt försäkrade sig om att inte hans egen utsikt över dal och berg skulle skymmas. Suterränghuset, det blir lätt så i en skidbacke, ritades och byggdes 2002.

– I den här trakten är man hänvisad till att bygga under sommarhalvåret. Det är när snön har smält och vårfloden i slutningen upphört som man brukar kunna börja gräva i backen. Vanligtvis är det första veckan i juni, berättar Hans, som ritat många hus i området innan han och Ulla ritade sitt eget.

I grunden är byggnaden uppförd av prefabricerade träelement från en firma i Dalarna. Men Hans och Ulla har ritat den efter egna behov och platsens förutsättningar.

– Stommen restes på två dagar på sommaren. Sedan

Föräldrasovrummet med en kikare redo att fånga in fågel- och djurliv på andra sidan dalgången via det stora panoramafönstret. Barnsovrum längst bort i bilden.

OVAN Storstugan med få men funktionella ljusinsläpp. Bara några tiotal meter från husets gavel ligger barnskidbacken.

HÖGER SIDA ÖVERST Från såväl entrén som köket har man bra koll på vad som händer i backen. Åt detta livliga håll är fönstren också relativt små.

HÖGER SIDA NEDERST På dalsidan är det insynskyddat och samtidigt en bedövande utsikt över fjällvärlden. Klart att det ska vara stora fönster här!

levererades alla ytskikt i paket och vi hade en snickare som gick här under hösten.

Med det egna bygget följde också möjligheten att pröva nya lösningar.

– Det är roligt att experimentera. Och när man bygger åt sig själv kan man kosta på sig att ta risker med oprövade metoder.

Till dessa hör de spektakulära näverklädda bastuväggarna.

– Jag frågade brandskyddsexperter och det var okej så länge inte temperaturen översteg 100 grader. Och så varmt vill inte vi ha i bastun. När vi badar brukar vi fukta väggarna – det ger en doft av skog på ett härligt sätt. Sedan är det ju ett beprövat byggnadsmaterial som använts mycket av samerna – och som underlag för torvtak.

Hans, som har sitt ursprung i grannlandskapet Dalarna, är uppvuxen i en släkt av byggare på moderns sida.

– Jag fick del av träbyggnadstraditionen redan som barn. Och här i Härjedalen finns det släktskap med Dalarnas träbyggnadskultur, även om de starkaste influenserna kommit från Norge.

Förstubron, barfreden som den kallas i Härjedalen, hör till de traditionella byggnadsdetaljerna som Hans och Ulla följde vid sitt bygge.

– Vi gjorde den i en enklare form än den traditionella. Och den fungerar som vår uteplats. Det är meningslöst att göra större sådana. Här är vi skyddade från snö och regn och här sitter vi ibland och dricker kaffe.

Ifrån denna plats är utsikten formidabel åt söder över en stor nedfart med tillhörande ankarliftar. Husets lig-

gande panelbrädor, 175 millimeter breda med läkt i nederkant vilken vinklar ut dem något, ger karaktär åt den järnvitriolbehandlade fasaden. Torvtaket bidrar till att förankra byggnaden i den lokala traditionen.

Ljusinsläppen bestämdes av två viktiga faktorer.

– Det centrala läget med mycket folk nära huset gjorde att vi ville hindra insyn så mycket som möjligt. Samtidigt ville vi också ha maximal kontakt med vissa utvalda platser och vyer i omgivningen.

Åt nord och nordväst, med utsikt över dalgången nedanför och bergen på andra sidan, placerades de största fönsterpartierna. Gluggarna mot folklivet är betydligt mindre med mycket medvetet valda siktlinjer. Det horisontella smala fönstret ovanför diskbänken är inte stort men ger för den stående personen ett strålande panorama, i lämplig ögonhöjd, över skidbacken rakt fram i söder.

– Oftast är vi här alla fem samtidigt och sammanlagt

OVAN Korridoren på fjällsidan av huset mynnar i ena änden ut vid ett par väggfasta sovplatser bakom skynken – och i andra vid det smala stående fönster som vetter ut mot barnbacken.

HÖGER Björknäver som väggbeklädnad i bastun. Lär ge en härlig doft vid bastubadandet!

HÖGER SIDA Inbyggd glasbokhylla. Belyst uppiifrån. Soffans armstöd är väl tilltagna – kan även sittas på eller användas som avställningsyta.

ÖVERST VÄNSTER Backen i Ramundberget alldeles ovanför huset.

OVAN Sittplats rakt framför entrédörren. Fönstret leder in ljus till föräldrasovrummet.

HÖGER SIDA De horisontella järnvitriolbehandlade klädselbrädorna har läkt i nederkanten. Grästak typ fäbodstuga.

fem-sju veckor om året. Men vi har också släktingar och vänner som kommer på besök, säger Hans om familjen som utöver honom själv och Ulla, består av en 28-årig son samt två mindre barn.

Ovanpå den kub som sovrummet utgörs av, mitt i byggnaden, finns plats för enkel övernattning på madrass för flera personer. Man tar sig upp med stege och ett svart järnräcke runt loftet borgar för säker vistelse på denna höjd.

Totalt hyser våningen ett dussintal sovplatser. Till detta kommer suterrängvåningens sex bäddar. Den sistnämnda hyrs ut säsongvis, för tillfället till skidanläggningens egna läkare.

Föräldrasovrummet har ett av husets största fönster med en magnifik, insynsskyddad utsikt över dalgången. Samma rum åtskiljs från storstugan/köket av en skjutdörr. Den har i storstugan fått en pendang i form av en i väggen inbyggd glasbokhylla. Mellan dessa inredningselement står en soffa där även armstöden kan funka som sittytor – eller soffbord. Den är ritad av Ulla och Hans själva. På väggen bakom soffan en egentillverkad väggmålning som kan läsas ihop med en bild på skjutdörren av fjällvandring i sommarlandskap.

– Målningen är efter ett eget foto från Skarsfjället. Tanken är att vi vintertid ska påminnas om att gå ut på fjället sommartid. Det är fantastiskt att göra det via den frodiga och gröna Grøndalen in mot norska gränsen.

